

Praktikandi arengut toetav juhendamine ja tagasiside

Einike Pilli
Kolm Talenti OÜ

Hommikupooliku teemad

- Peamised juhendamise röömud ja väljakutsed
- Juhendamise põhitõed ja praktika etapid
- Eesmärgid, tagasiside ja hindamine
- Kuidas anda arendavata tagasisidet
- Õppija eneseanalüüs

Arutelu

- Mis teeb rõõmu juhendamise juures?
- Millised on juhendamise väljakutsed?

Juhendamise põhitõed

- Mida ei väljendata, seda tavaliselt ei mõisteta
- Küsimused on parim mõistmise saavutamise vahend
- Tööskuste kõrval ei tohi unustada isiksuslikku poolt
- Alguses on vaja palju rohkem toetust ning selgitamist
- Vastutuse “tasakaalupunkt” kaldub praktika jooksul üha enam juhendatava suunas
- Iseseisvuse suunas saab areneda ainult iseseisvust harjutades

Praktika viis etappi

“Edukas praktika: õppimine kogemuse kaudu”

1. Ootus. Selged eesmärgid ja juhised vajalikud.
2. Illusioonide purunemine. Vajadus rääkida asjad selgeks ja leida lahendusi.
3. Vastasseis. Juhendamisvajadus isiksuse sügavamal tasandil.
4. Kompetentsus. Jagage muresid, analüüsige sügavamal tasemel. Andke keerukamaid ülesandeid.
5. Lõpetamine. Sõlmige otsad kokku, analüüsige.

Eesmärgist hindamiseni

- Hea on kombineerida õppekava ja praktikandi enda eesmäärke
- Kas hinne või tagasiside? Kokkuvõtva hindamise piirangud arengu toetamisel
- Mida konkreetsemad on hinded, seda selgemalt peab praktikandile ütlema, mida hinnatakse.
- Kuidas hinnata arengut? Hinnata tuleb algust ja lõppu (aega, tehnikat, esteetikat vm)

Tagasiside kolm tüüpi

- Julgustamine (appreciation) – aitäh!
- Juhendamine (coaching) – on parem viis seda teha
- Hinnangu andmine (evaluation) – see on sinu seis

Allikas:

D. Stone ja S. Heen, "Thanks for the Feedback."
Penguin Books, 2014

Kolm takistust tagasiside vastuvõtmisel

- See pole tõsi
- Vaata kes räägib!
- Identiteet on ohustatud

Tõerääkimise harjutus

- Tõde saab rääkida usalduskapitali pealt
- Tõerääkimisele peab eelnema ootuse ja väärtuse pool
- Enne rääkimist on alati hea küsida ja kuulata
- Tõde võib eri nurkadest erinev paista

Kaks olulist eeldust raske vestluse juures:

1. Meil on ühine eesmärk
2. Ma olen sinu poolel

Kuidas esitada küsimusi?

- Esita avatud küsimusi
- Väldi hinnanguid
- Juhi eneseanalüüsile
- Küsi võimalikult konkreetselt
- ...

Analüüsi tagasisidet

Praktikant oli erakordselt tubli. Ta oli igati korrektne, väga motiveeritud ja huvitatud praktikakohas toimuva vastu. Seetõttu sai ta suurepäraselt hakkama nii lihtsamate tööde tegemisega kui ka töö organiseerimise ja kõikvõimalike keerulisemate tööülesannetega täitmisega.

Analüüsi tagasisidet

Praktika käigus ilmneseid praktikandi puudulikud teadmised floristikast, samas oli tal siiras huvi eriala vastu. Kiidan praktikandi initsiatiivi kolleegidega suhtlemisel. Töösse suhtus praktikant vastutustundlikult, kuid oskuste ja teadmiste tase ei võimaldanud tal olla oodatud tasemel ja seetõttu olid ka praktikandile usaldatud tööülesanded lihtsakoelised. Tulevikus peaks pöörama tähelepanu töö tegemise kiiruse tõstmisele ja iseseisvuse arendamisel. Kutsestandardi järgi peab kutse saanud florist suutma iseseisvalt töötada ning võtma vastu otsuseid ja juhendama teisi, kahjuks need omadused on õpilasel hetkel veel puudulikud.

Peamised tagasiside arengukohtad

- igal õppijal on midagi, mida ta peab arendama
- tagasiside peab sobima numbriga ja põhjendama seda sisuliselt
- seos eesmärgiga
- ülehindamise oht (tõtt on ebamugav öelda)

Kolm edukust mõjutavat tegurit

- Motivatsioon
- Võime oma vigadest õppida
- Suur töövõime

5 keskset oskust 2020

- Keerukate probleemide lahendamine
- Kriitiline mõtlemine
- Loovus
- Suhtlemis- ja juhtimisoskus (*people management*)
- Meeskonnatöö (*coordinating with others*)

Eneseanalüüsi põhitõed

- Eneseanalüüsi seos eesmärkidega ja hindamiskriteeriumidega
- Eneseanalüüsiks on vaja turvalisust
- Hea harjumus on õppida küsima tagasisidet eneseanalüüsi koostamiseks
- Hea on võrrelda juhendaja ja juhendatava analüüsi ning vajadusel erinevused läbi rääkida
- Sisukas eneseanalüüs on alati võimsam kui juhendaja poolt öeldu

Analüüsi eneseanalüüsi

- Mulle meeldis olla X Iluaias praktilik. Inimesed olid väga sõbralikud, vastutulelikud, abivalmid. Perenaine jagas mulle peaaegu iga tööpäeva lõpus erinevaid taimi, mis tänasel päeval on leidnud oma koha ka minu aias. Lõunasöök oli ka ettevõtte poolt. Meil sujus kõik väga hästi. Mulle meeldis veel see, et minu praktikapäevad olid vaheldusrikkad. Igal päeval sain midagi uut teada ja töökohad olid erinevad. Meeldis ka see, et sai käia Põltsamaa Roosiaias ja Pruuli Puukoolis, näha müügiplatsil taimede müügitööd.

Analüüsi eneseanalüüsi

X lillesalong oli väga hea praktika koht mõlemad töökaaslased olid toredad ja õpetasin mulle kuidas asju korralikumalt teha, taimedenimesi, kastmise kohta ja veetempi kohta. Ma sain praktiliselt olles täpsemalt aru milline on floristi mis oli põhi põhjuseid miks praktikale läksin. Tööülesannetega tulin enda arust toime ja kui aru ei saanud sain kergelt ja julgeks küsida. Hoidsime alati salongi puhtana ning olime klientidega viisakad.

Kui eesmärgid on sellised...

- Soovin arendada õpitud ja omandada uusi oskusi;
- õppida tundma ettevõtte töö planeerimist ja korraldust,
- saada iseseisva töö kogemusi tööülesannete lahendamisel,
- arendada meeskonnatöö ja koostöövalmidust reaalses töökeskkonnas,
- järgida tööohutust, tervist ja keskkonda säästvat hoiakut ja
- arendada isikuomadusi.

...siis milline peaks olema tagasiside?

- Mida konkreetsemad on eesmärgid, seda kergem on anda tagasisidet.
- Vahetagasiside teeb praktika tõhusamaks
- 360 kraadi tagasisidet tasub katsetada, sh küsides kolleegidelt ja kaaspraktikantidelt